

AAN ZET

nummer 0

oktober 1986

TER INLEIDING.

"Wat nu weer," denkt ongetwijfeld de argeloze schaakclubbezoeker als hij dit blaadje in z'n handen gedrukt krijgt. "Aanzet? Aan Zet? Wat moet ik daar nou mee?"

Wel, geachte argeloze schaakclubbezoeker, wat u nu in uw hand houdt, is het nul-de nummer van wat het enige echte officiële maandblad van de s.c. Hoogeveen gaat worden - hopelijk. Want hoewel er bij ons ideeën genoeg zijn vinden we toch dat een blad pas bestaansrecht heeft door de betrokkenheid van alle leden. Daarom zullen we het voortbestaan van dit blaadje ook laten afhangen van de reacties die de redactie zal krijgen. Hiermee is dan gelijk de ene helft van de wat dubbelzinnige titel van dit periodiekje verklaard: ù bent "aan zet", het hangt van u af of we doorgaan of niet!

Het hebben van een maandblad heeft voor de club natuurlijk een aantal voordelen. In de eerste plaats is het naar buiten toe al geschikt als presentatie: staan we op de hobbybeurs of bij ons nieuwjaars-toernooi, dan kunnen we aspirant-leden iets laten zien. En voor nieuwe leden is het ook leuk om alvast iets te lezen van de club waar ze net lid van zijn geworden.

De belangrijkste functie die wil denken te vervullen, is om een "aanzet" te geven tot een verdere verhoging van het spelpeil van de club. En dat natuurlijk 'voor iedereen op z'n eigen niveau. Zo denken we voor de beginnende schakers een openingsrubriek te starten waarin, zonder al te dien te graven, een aantal speelwijzen uitgelegd zal worden.

Ook denken we iedere maand een niet al te ingewikkelde partijstelling te publiceren, waar dan eenieder z'n tanden op stuk mag bijten. Of gewoon op mag lossen natuurlijk. Voor de sterkere spelers ligt het wat moeilijker. Mijn eigen spelniveau (en ik neem op dit ogenblik het leeuwendeel van de redactiewerkzaamheden op me) is niet zo hoog dat ik enige edukatieve waarde denk te hebben, integendeel eerder.

Daarom wil ik bv. 1^e tiental spelers oproepen een analyse in te zenden van partijen die ze voor de NOSBO gespeeld hebben, voor de rubriek "partij van de maand". Vanzelfsprekend zijn ook anderen welkom hun bijdragen hiervoor in te leveren. Terzijde kan hier nog opgemerkt worden dat het analyseren van partijen alleen maar ten goede van de eigen speelkracht komt. Verder denken we een rubriek te starten waarin een aktuele openingsvariant besproken en bediskussieerd kan worden.

Omdat schaken niet alleen maar een serieuze zaak is, willen we ook graag wat berichten geven uit het "randgebeuren" rond het schaakbord. Grappige anekdotes, eigenaardige voorvallen, of zomaar wat leuk is om te

vertellen, uw redactie houdt zich van harte aanbevolen. Zowiezo zoeken we nog iemand die wat illustraties kan verzorgen.

Het tekentalent dat momenteel ter redactie aanwezig is, is van zo'n abominabel niveau dat dit nummer het slechts moet doen met enkele diagrammen ter verlevendiging van de tekst. Behalve de schaaktechnische kant kunnen we ook voor een gedeelte de taak van het prikbord overnemen. Dit maandblad biedt een uitstekend platform voor allerlei mededelingen, zoals daar zijn:

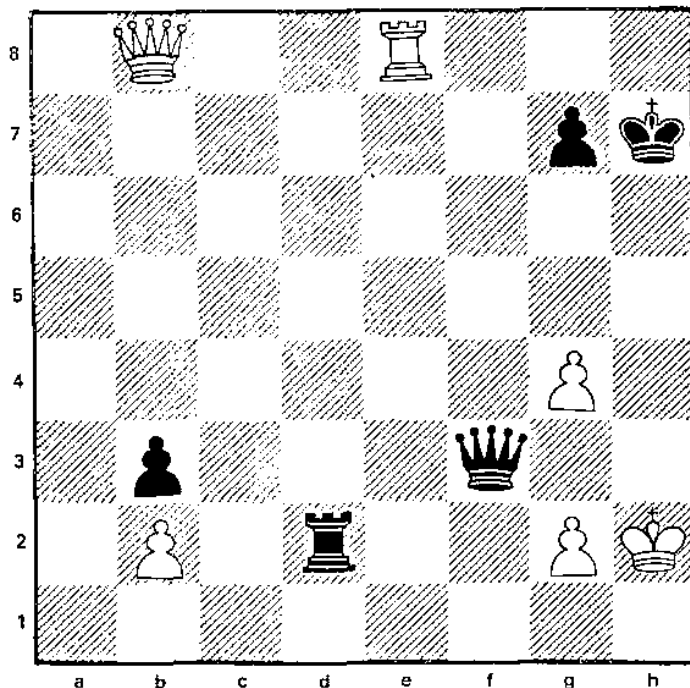
berichten van het bestuur (als notulen van de jaarvergadering, de agenda voor de volgende, en wat zo nog meer voor kan komen), data voor evenementen als jeugdtoernooi en nieuwjaarstoernooi, data wanneer tientallen spelen enz. enz.

Ook zou ik graag zien dat de teamleiders elke keer als er een NOSBO-wedstrijd gespeeld is een kort verslagje inleveren.

Natuurlijk mag de heer Flower ten alle tijden een tussenstand van de interne competitie geven. En, last but not least, over enkele jaren viert de s.c. Hoogeveen een jubileum. Op de afgelopen jaarvergadering is besloten daartoe een jubileumfonds op te richten. Graag ruimen we een plaatsje in voor berichten omtrent dit fonds: ideeën, voorstellen, stand van zaken. Als besluit van dit wat uitgebreide voorwoord willen we nogmaals benadrukken, dat een maandblad slechts kan bestaan dankzij de medewerking van de leden. Daarom, schrijf of vertel wat u er van vindt! Opmerkingen, kritiek, of (vooral) analyses, artikelen of andere bijdragen zijn zeer van harte welkom. En nog veel plezier met dit nummer.

De redactie.

STELLING

Bovenstaande stelling stamt uit de partij Bronstein - Kortsjnoi, 1962. De opgave is: wit begint, en wint beslissend materiaal. Oplossing op blz. 4.

DE OPENING

In principe is het de bedoeling van deze rubriek om globaal aan te geven wat een algemene idee achter een opening zou moeten zijn; hoe er ook wel eens anders over gedacht wordt, en een heel enkele keer hoe ik er persoonlijk over denk.

Ik zal de belangrijkste openingen bespreken zonder al te diep op de theoretische varianten in te gaan. Mijn leidraad in deze zal het boek van Ludek Pachmann "Eroffnungspraxis im Schach" zijn.

De volgende vier vuistregels gelden zo'n beetje voor de opening:

1. zorg voor voldoende invloed in het centrum,
2. voltooi je ontwikkeling zo snel en harmonieus mogelijk,
3. ontwikkel de dame nooit te vroeg, en
4. probeer het initiatief te krijgen.

1. Zorg voor voldoende invloed in het centrum

In het schaakspel is het centrum van het bord van vitaal belang. Vergelijk het schaakbord eens met een boksring. Je tegenstander heeft je met de rug tegen de touwen gedrukt. Je kunt geen kant meer op, behalve naar het midden van de ring. En je tegenstander weet dat, en erger nog, hij staat je daar op te wachten om je een paar flinke optaters uit te delen. Het leven ziet er niet zo veelbelovend uit, niet? Als je nu in het centrum had gestaan, dan had de situatie er bepaald beter uitgezien. Je hebt dan immers alle ruimte om weg te duiken voor de klappen.

Zo geldt het ook in het schaakspel. In het centrum staan de stukken aktiever, ze kunnen meer kanten op, ze bestrijken meer velden. Vanuit deze theorie is het gemakkelijk te verklaren waarom er vaak met 1.e4 of 1.d4 geopend wordt. Bezetting van het centrum met een pion betekent namelijk je invloed vergroten over een aantal velden in dat midden. maar het naar voren schuiven van te veel pionnen kan juist weer erg zwak zijn. Een dergelijk brede formatie is namelijk gemakkelijk onderhevig aan vijandelijke aan-vallen. Bijvoorbeeld: Het vierpionnenspel van de Konings-Indische verdediging:

1.d4, Pf6 2.c4 g6 3.Pc3 Lg7 4.e4 0-0 5.f4 d6 6.Pf3 c5. Het brede centrum van wit is eenvoudig aan te tasten en kan bij minder goede voortzettingen ernstige verzwakkingen opleveren, men zie:

7.d5 e6 8.Ld3 exd5 9.cxd5 Db6 10.Lc2 c4 11.De2 Tfe8 en wit staat moeilijk.

Lasker formuleerde ooit eens: "minstens een pion in het centrum, nooit meer dan twee".

Ook kan men pogen indirect invloed op het centrum uit te oefenen. Je ziet vaak openingszetten als 1.e4, 1.f4 en 1.Pf3 opduiken. Hierachter zitten eigenlijk twee gedachten:

1. Je oefent geen controle uit op het centrum door er pionnen neer te zetten, maar je beïnvloedt het langs de zijkant via c4 (veld d5) of f4 (veld e5). Je kunt dan gemakkelijker een stuk in het centrum posteren.
2. Je lokt je tegenstander uit tot een overmoedig breed centrum, dat je dan van de zijkanten kunt gaan ondermijnen.

2. Voltooi je ontwikkeling zo snel en harmonieus mogelijk

Eigenlijk spreekt deze regel voor zichzelf. Ontwikkel zo snel mogelijk. Als jij 4 stukken in "het veld" hebt staan en je tegenstander maar twee, dan is het vanzelfsprekend dat jij sneller tot aanvallen kunt komen.

Ontwikkel zo harmonieus mogelijk. Zorg ervoor dat de stukken samenwerken en dat zij zoveel mogelijk druk op het centrum blijven uitoefenen. Je kunt zelf wel nagaan dat zetten als 1.Pa3 en 1.Ph3 tijdverlies zijn.

3. Ontwikkel de dame nooit te vroeg

Een duidelijke regel. Hoer eerder de dame in het spel komt, des te sneller kan zij aangevallen worden, wat groot voordeel voor de aanvallende partij kan betekenen. Neem bv. de partij Boleslavsky-Guderian, 1960. 1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.d4 d5 4.exd5 Dxd5 5.Pc3 De6+ (op iedere andere damezet volgt 6. d5) 6.Le3 cxd4 7.Pxd4 Dd7 (...Pxd4 8.Dxd4 Ld7 3.0-0-0 Pf6 10.Lc4 ziet er niet zo gezond uit voor zwart) 8.Pdxb5 Tb8 (zwart kan de dames niet ruilen: 8...Dxd1+ 9.Txd1 omdat de matdreiging op c7 hem een toren kost) 9.De2! (met de dodelijke dreiging Td1), ...f6 10.Td1 Dg4 11.f3 Dh5 (hehe, de koningin heeft een veilig plekje gevonden, maar nu komt de definitieve klap) 12.Lxa7! Pxa7 13.Pd6+ en zwart gaf het op. Op 13...Kd8 volgt 14.Pxc8+ Kxc8 15.De6+ Kc7 16.Td7+ met spoedig mat.

4. Probeer het initiatief te krijgen

Persoonlijk vind ik dit de belangrijkste regel, en meestal heb ik, als dat nodig is, voor dat doel wel een pionnetje over. Probeer je tegenstander zo ver te krijgen dat hij zich gaat verdedigen, en dat hij zich meer met jouw dreigingen moet gaan bezighouden, dan dat hij ze zelf kan gaan creëren.

Kopij inleveren bij:
Jelle van Eijk
Het Anker 4
7908 GG Hoogeveen

Oplossing: 1. Th8+, K86; 2. The+; en wit wint de dame: 2.. Kxh6,
3. Dh8+, K86; 4 Dh5+, Kf8; 5. g5+; of 2.. Pxb6; 3. Ng8+, Kf6;
4 Of8+

PARTY V.D. MAAND

Omdat we (uiteraard) nog niets ontvangen hebben, zijn we in onze archieven gedoken. In het mei-nummer van Schaakschakeringen, het maandblad van de Nederlandse Bond van Correspondentieschakers, vonden we onderstaand partijtje.

Voor de volgende afleveringen rekenen we op inzendingen van u!

de Ruiter - Hendriks

From's gambiet.

1. f2-f4	e7-e5
2. f4xë5	d7-d6
3. e5xd6	Lf8xd6
4. Pg1-f3	g7-g5

Altijd weer leuk om te zien hoe dit afloopt.

5. g2-g3	g5-g4
6. Pf3-h4	Pb6-c6

Een heel oude poging.

Kritieker is 6 .. Pe7

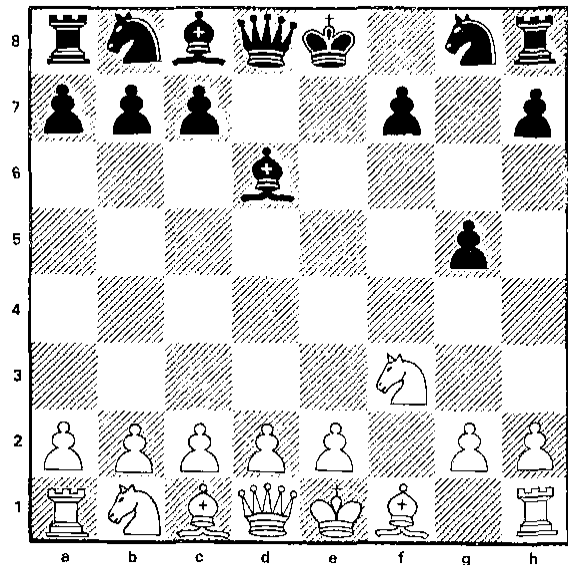
7. c2-c3!	f7-f5
8. d2-d4	Dd8-f6
9. Lf1-g2	Pg8-e7
10. 0-0	Df6-g7

11. e2-e4:

Het is duidelijk ergens misgegaan met zwart, wit maakt nu korte metten.

11. ...	f5xe4
12. Pb1-d2!	Pe7-g6
13. Pd2xe4	Pg6xh4
14. Pe4xd6	c7xd6
15. g3xh4	h7-h6
16. Lc1-f4	Ke8-d7
17. Dd1-a4	

Zwart gaf het op.

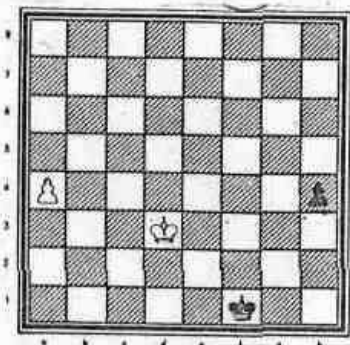

na 4... g7-g5

Rond 1910 leefden er ook al mensen die van het schaken hun beroep gemaakt hadden. Zij speelden dan voor een bepaalde inzet tegen welgestelden. Eén hunner was de Zwitser Hans Fahrni.

Tegen een van zijn vaste contribuanten was hij eens, met wit, in onderstaande stelling terechtgekomen. Goede raad was duur, doch met een stalen gezicht deed de meester 1.a4-a3; er volgde 1...h5 2.a2 h6 3.a1D+ en wit won.

Hoofdschuddend bekeek het slachtoffer de stand en bracht naar voren: "Maar ik had toch uitgeteld dat ik zou winnen. Ben ik soms de verkeerde kant opgelopen?" "Dat denk ik ook", zei Fahrni en men begon opnieuw, van het diagram uit.

1.a3 h3 2.a2 h2 3.a1D+ Kg2 4.Dg7+ Kh1 5.Db2 Kg1 6.Ke3 h1D 7.Df2 mat. Vol bewondering keek het slachtoffer naar de stand; tegen meesterschap viel niet te vechten.

Hij betaalde de inzet. (uit:AD, 6.9.86)

TER DISCUSSIE.

Een van de varianten die de laatste tijd in de mode is, is het Nimzo-Indisch waarbij zwart de dameloper fianchetteert (of moet men het noemen: het Dame-Indisch met de konings-loper op b4?). O.a. in de tweekamp Timman-Kasparov kwam hij drie maal op het bord. Het is een stelling uit de laatste partij die ik aan de lezers voor wilde leggen.

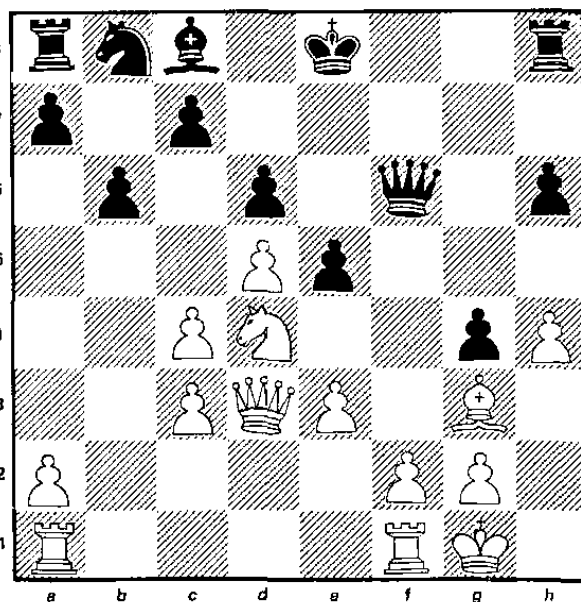
Kasparov - Timman

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 b6 4.Pc3 Lb4 5.Lg5 Lb7 6.e3 h6 7.Lh4 g5 8.Lg3 Pe4 9.Dc2 (in de tweede partij speelde Kasparov 9.Pd2. Er volgde toen 9...Pxc3 10.bxc3 Lxc3 11.Tc1 Lb4 12.h4 gxh4 13.Txh4! Ld6 14.Dg4 Lxg3 15.Dxg3 en na 15...Pa6 moet zwart de stelling kunnen houden (Eingorn-Nadyrhanov, 1985. Timman verloor na het minder goede 15...Pc6)
9...Lxc3 10.bxc3 d6 11.Ld3 f5 12.d5 Pc5 13.h4 g4 14.Pd4 Df6 15.0-0.

In de vierde partij speelde Timman 15...Pba6, waarna Kasparov als volgt offerde: 16. Pxe6, PxeS, 17 Lxf5, met zeer onduidelijke complicaties. In de zesde partij echter - en daar gaat het mij nu om - speelde Timman 15...Pxd3 16.Dxd3 e5 en wederom offerde Kasparov een paard: 17.Pxf5! Lc8 16.Pd4! (zie diagram).

Timman verloor de partij na 18...exd4 19.exd4 Df5 20.e4 Dg6 21.Dc3 0-0 22.Tfel Pd7 23.e5 Lb7 24.Te3 b5 25.Da5. Later speelde Miles dezelfde variant tegen Timman met 18.e4 (i.p.v. 18.Pd4) waarna volgde 19...Lxf5 20.exf5 Pd7 en Miles verloor vrij geruisloos door het sterke paard op c5, en de druk op de witte koning.

Wat ik mij nu afvraag is of het offer op d4 correct is. Weegt het stuk op tegen de twee centrumpionnen? Had Timman zich ergens beter kunnen verdedigen?

Een goed schaakblad kan niet zonder een jeugdrubriek, en zeker niet bij een club met een zo actieve jeugdafdeling als de s.c. Hoogeveen, ^aar omdat wij nu eenmaal niet alles kunnen, zoeken we nog iemand die deze taak op zich wil nemen. Wie durft het aan om per maand een halve bladzijde te vullen met schaaknieuws speciaal gericht op de jongeren?

LEER SCHAKEN.

SCHAAKKURSUS VOOR BEGINNERS.

Voor beginners, huisschakers en vooral voor die dames en heren die het schaken nog helemaal moeten leren.

Twintig maandagavonden wordt deze cursus in "De Tamboer" gegeven door ervaren schaakleraren.

Veel mensen zullen thuis wel eens een partijtje spelen maar de juiste spelregels en fijne kneepjes zijn vaak nog onbekend.

Wat u bijvoorbeeld over: korte en lange rochade, en passant slaan, minorpromotie, eeuwig schaak, herhaling van zetten, openingsvalletjes, enz. wilt weten, dat wordt op deze cursus allemaal haarfijn uit de doeken gedaan.

Computerschaken.

Ook hieraan wordt speciaal aandacht besteed, temeer omdat verschillende mensen na aanschaf van een computer, wegens te weinig spelkennis, hieraan weinig plezier hebben.

Ouders van schakende kinderen.

De laatste jaren hebben in Hoogeveen en de regio ongeveer 3000 kinderen op school leren schaken (in de meeste gevallen onder leiding van instructeurs van de Schaakclub Hoogeveen).

Veel kinderen kernen dan met verhalen en vragen thuis.

Vragen waarop ouders geen antwoord kunnen geven.

Vooraf voor deze ouders is deze cursus een prachtgelegenheid.

Schaken is een zeer zinvolle vrijetijdsbesteding.

Kursusduur 20 lessen
dagdeel maandagavond
eerste les maandag 27 oktober 1986
kosten f. 30,00 voor de hele cursus

Inlichtingen bij de cursusleider:

J.H. Schoonbeek
Bosboomstraat 11
Hoogeveen
tel: 05280 - 63752

Aanmelden bij:

Cultureel Centrum "De Tamboer"
Hoofdstraat 17
Hoogeveen
tel: 05280 - 69655
ma. t/m vr. van 10.00 tot 17.00 uur

*

Tijdens de eerste les kunt u het kursusgeld betalen.

OPGAVE VOOR 10 OKTOBER 1986